

Ανάλυση της Ομιλίας Ορκωμοσίας του Donald Trump (2017)

με τη Θεωρία της Πλαισίωσης

1. Εισαγωγή

Η ομιλία ορκωμοσίας του Donald Trump στις 20 Ιανουαρίου 2017 αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα στρατηγικής πλαισίωσης πολιτικού λόγου. Η παρούσα ανάλυση εξετάζει τον λόγο αυτό μέσα από το θεωρητικό πλαίσιο της Θεωρίας της Πλαισίωσης (Framing Theory), όπως έχει διαμορφωθεί από τους Erving Goffman (1974), Robert Entman (1993) και George Lakoff (2004). Στόχος είναι να αναδειχθούν οι μηχανισμοί με τους οποίους ο λόγος κατασκευάζει συγκεκριμένες ερμηνείες της πραγματικότητας, προσδιορίζει προβλήματα, αποδίδει ευθύνες και προτείνει λύσεις.

2. Θεωρητικό Πλαίσιο

Ο Goffman (1974) στο έργο του Frame Analysis ορίζει την πλαισίωση ως το σύνολο των γνωστικών δομών που καθοδηγούν την αντίληψη και την αναπαράσταση της πραγματικότητας. Τα πλαίσια λειτουργούν ως οργανωτικές αρχές που καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο κατανοούμε γεγονότα και καταστάσεις. Ο Entman (1993) συστηματοποίησε περαιτέρω τη θεωρία, υποστηρίζοντας ότι η πλαισίωση περιλαμβάνει τέσσερις βασικές λειτουργίες: τον προσδιορισμό του προβλήματος (problem definition), την αιτιολογική διάγνωση (causal interpretation), την ηθική αξιολόγηση (moral evaluation) και την πρόταση λύσης (treatment recommendation).

Ο Lakoff (2004), από την πλευρά του, εστιάζει στη γνωστική διάσταση της πλαισίωσης, υπογραμμίζοντας τον ρόλο των εννοιολογικών μεταφορών και των νοητικών σχημάτων στη διαμόρφωση της πολιτικής σκέψης. Σύμφωνα με τον Lakoff, τα πλαίσια δεν είναι ουδέτερα εργαλεία επικοινωνίας, αλλά φέρουν ενσωματωμένες αξίες και ιδεολογικές προϋποθέσεις που διαμορφώνουν τον τρόπο με τον οποίο οι πολίτες αντιλαμβάνονται την πολιτική πραγματικότητα.

3. Κυρίαρχα Πλαίσια στην Ομιλία

3.1 Το Πλαίσιο της Λαϊκής Κυριαρχίας έναντι της Ελίτ

Το κεντρικό πλαίσιο που διατρέχει ολόκληρη την ομιλία είναι η αντίθεση μεταξύ του λαού και της πολιτικής ελίτ. Ο Trump κατασκευάζει έναν δυαδικό κόσμο, όπου η εξουσία μεταφέρεται «από την Ουάσινγκτον» στον «Αμερικανικό Λαό». Αυτή η διχοτόμηση αντιστοιχεί στο populist framing που έχει μελετηθεί εκτενώς από τους Mudde και Rovira Kaltwasser (2017), οι οποίοι υποστηρίζουν ότι ο λαϊκισμός βασίζεται στην αντίθεση μεταξύ του «αγνού λαού» και της

«διεφθαρμένης ελίτ». Στην ομιλία, το πλαίσιο αυτό εκφράζεται με προτάσεις όπως: “we are transferring power from Washington, D.C. and giving it back to you, the American People” και “For too long, a small group in our nation's Capital has reaped the rewards of government while the people have borne the cost”. Η επιλογή των λέξεων “small group” για την ελίτ και “the people” για τους πολίτες δεν είναι τυχαία. Δημιουργείται μια σαφής αντίθεση μεγέθους και νομιμοποίησης: η ελίτ είναι μικρή και μη αντιπροσωπευτική, ενώ ο λαός είναι η πλειοψηφία και ο αληθινός κάτοχος της εξουσίας.

Το πλαίσιο αυτό λειτουργεί σε τρία επίπεδα. Πρώτον, προσδιορίζει το πρόβλημα: η αποξένωση της πολιτικής εξουσίας από τον λαό. Δεύτερον, αποδίδει αιτιότητα: οι πολιτικοί και η ελίτ της Ουάσινγκτον ευθύνονται για την κατάσταση. Τρίτον, προτείνει λύση: την επαναφορά της εξουσίας στον λαό μέσω της προεδρίας Trump.

3.2 Το Πλαίσιο της Εθνικής Παρακμής και Αναγέννησης

Ένα δεύτερο κυρίαρχο πλαίσιο είναι αυτό της εθνικής παρακμής που χρήζει άμεσης αντιστροφής. Ο Trump κατασκευάζει μια αφήγηση που παρουσιάζει την Αμερική σε κατάσταση κρίσης, χρησιμοποιώντας εντυπωσιακές εικόνες απόγνωσης: “Mothers and children trapped in poverty in our inner cities; rusted-out factories scattered like tombstones across the landscape of our nation”. Η μεταφορά των εργοστασίων ως “ταφόπετρες” (tombstones) είναι ιδιαίτερα ισχυρή, καθώς συνδέει την οικονομική παρακμή με τον θάνατο και τη νέκρωση.

Η φράση “American carnage” αποτελεί το κορυφαίο σημείο αυτού του πλαισίου. Η λέξη “carnage” (σφαγή, αιματοκύλισμα) μεταφέρει εικόνες βίας και καταστροφής που υπερβαίνουν την οικονομική δυσπραγία και εισέρχονται στο πεδίο της υπαρξιακής απειλής. Αυτή η επιλογή λεξιλογίου αντιστοιχεί στο crisis framing που περιγράφει η Snow και Benford (1988), όπου η υπερβολική παρουσίαση του προβλήματος λειτουργεί ως μηχανισμός κινητοποίησης.

Στο πλαίσιο της εθνικής παρακμής, ο Trump χρησιμοποιεί επαναλαμβανόμενα τη δομή “We will bring back...” για να υποσχεθεί την αναστροφή: “We will bring back our jobs. We will bring back our borders. We will bring back our wealth. And we will bring back our dreams”. Η επανάληψη λειτουργεί ως ρητορικό σχήμα που ενισχύει το μήνυμα και δημιουργεί αίσθηση αναπόφευκτης δράσης.

3.3 Το Πλαίσιο "America First"

Το πλαίσιο του εθνικισμού κρυσταλλώνεται στο σύνθημα “America First”, το οποίο λειτουργεί ως master frame για ολόκληρη την πολιτική ατζέντα που παρουσιάζεται. Ο Benford και Snow (2000) ορίζουν τα κυρίαρχα πλαίσια ως ευρέα ερμηνευτικά πλαίσια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε πολλαπλά ζητήματα και περιβάλλοντα. Το “America First” ακριβώς αυτό

επιτυγχάνει: λειτουργεί ως οργανωτική αρχή για την οικονομική πολιτική, τη μεταναστευτική πολιτική, την εξωτερική πολιτική και την εμπορική πολιτική.

Ο Trump διατυπώνει: “From this moment on, it's going to be America First. Every decision on trade, on taxes, on immigration, on foreign affairs, will be made to benefit American workers and American families”. Το πλαίσιο αυτό στηρίζεται στην υπόθεση ότι οι προηγούμενες κυβερνήσεις είχαν θέσει τα συμφέροντα άλλων χωρών πάνω από τα αμερικανικά: “For many decades, we've enriched foreign industry at the expense of American industry”.

Σύμφωνα με τον Lakoff (2004), αυτό το πλαίσιο ενεργοποιεί το μεταφορικό σχήμα της “οικογένειας-έθνους”, όπου το κράτος θεωρείται υπεύθυνο να προστατεύει πρώτα τα δικά του “παιδιά” (τους πολίτες) πριν βοηθήσει άλλους. Η μεταφορά αυτή είναι εμφανής στη ρητορική περί προστασίας: “We must protect our borders from the ravages of other countries making our products, stealing our companies, and destroying our jobs”.

3.4 Το Πλαίσιο της Δράσης έναντι της Ρητορικής

Ένα επιπλέον πλαίσιο που χρησιμοποιεί ο Trump είναι η αντίθεση μεταξύ δράσης και κενής ρητορικής. Αυτό το πλαίσιο υποβαθμίζει τους προηγούμενους πολιτικούς ως ανθρώπους που «μιλούν πολύ και δεν ενεργούν»: “We will no longer accept politicians who are all talk and no action -- constantly complaining but never doing anything about it”. Η δήλωση “The time for empty talk is over. Now arrives the hour of action” σηματοδοτεί μια ρητορική μετάβαση από τον λόγο στην πράξη.

Αυτό το πλαίσιο λειτουργεί ως αντιδιαστολή προς το πολιτικό κατεστημένο και ως νομιμοποίηση της outsider θέσης του Trump. Η έμφαση στη δράση αντί για τον λόγο είναι χαρακτηριστική της αντι-ελίτ ρητορικής που αναλύει ο Kazin (1998) στη μελέτη του για τον αμερικανικό λαϊκισμό.

4. Ρητορικές Στρατηγικές Πλαισίωσης

4.1 Δυαδικές Αντιθέσεις

Η ομιλία είναι δομημένη γύρω από μια σειρά δυαδικών αντιθέσεων που ενισχύουν τα κύρια πλαίσια. Αυτές περιλαμβάνουν: Ουάσινγκτον vs. Αμερικανικός Λαός, Ελίτ vs. Εργαζόμενοι, Παρελθόν vs. Μέλλον, Ξένα συμφέροντα vs. Αμερικανικά συμφέροντα, Λόγος vs. Δράση. Οι δυαδισμοί αυτοί δεν είναι απλά ρητορικά εργαλεία, αλλά συστατικά στοιχεία του τρόπου με τον οποίο η ομιλία κατασκευάζει την πραγματικότητα.

Ο Lakoff (2004) υπογραμμίζει ότι οι δυαδικές αντιθέσεις στην πολιτική ρητορική δεν είναι ουδέτερες περιγραφές, αλλά φορτισμένες αξιολογικά κατηγοριοποιήσεις. Στην περίπτωση της ομιλίας Trump, κάθε αντίθεση συνδέεται με σαφείς ηθικές αξιολογήσεις: η Ουάσινγκτον

είναι διεφθαρμένη, ο λαός είναι αγνός, το παρελθόν είναι αποτυχία, το μέλλον είναι υπόσχεση.

4.2 Επαναλήψεις και Παραλληλισμοί

Η χρήση επαναληπτικών δομών είναι συστηματική σε όλη την ομιλία. Η φράση “We will... “ επαναλαμβάνεται πολλαπλές φορές, δημιουργώντας μια αίσθηση αποφασιστικότητας και σίγουρης δράσης. Το τέλος της ομιλίας είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικό: “We Will Make America Strong Again. We Will Make America Wealthy Again. We Will Make America Proud Again. We Will Make America Safe Again. And, Yes, Together, We Will Make America Great Again”.

Η επανάληψη της δομής “We Will Make America ... Again” λειτουργεί σε δύο επίπεδα. Πρώτον, δημιουργεί ρυθμό και μνημονικότητα, κάνοντας το μήνυμα πιο εύκολο να θυμηθεί και να αναπαραχθεί. Δεύτερον, ενισχύει το πλαίσιο της αναγέννησης, υποδηλώνοντας ότι η Αμερική κάποτε είχε αυτές τις ιδιότητες (δύναμη, πλούτο, περηφάνια, ασφάλεια) και θα τις ξαναποκτήσει.

4.3 Χρήση Μεταφορών

Οι εννοιολογικές μεταφορές παίζουν κεντρικό ρόλο στην πλαisiώση. Η μεταφορά της χώρας ως σώματος που πάσχει είναι εμφανής: η Αμερική έχει «αιμορραγήσει» στον εργασιακό τομέα, έχει υποστεί “carnage”, και ως εκ τούτου «θεραπεία». Αυτή η σωματική μεταφορά δημιουργεί αίσθηση οργανικότητας και κοινής μοίρας, ενώ συγχρόνως παρουσιάζει τα προβλήματα ως παθολογικές καταστάσεις που απαιτούν άμεση θεραπεία.

Μια άλλη ισχυρή μεταφορά είναι αυτή του κτιρίου που χρειάζεται ανοικοδόμηση: “We, the citizens of America, are now joined in a great national effort to rebuild our country”. Η μεταφορά της ανοικοδόμησης υποδηλώνει ότι η χώρα έχει καταρρεύσει ή βρίσκεται σε χαλασμό και χρειάζεται να χτιστεί εκ νέου από την αρχή.

5. Προσδιορισμός Θυμάτων και Ευθυνών

Σύμφωνα με την ανάλυση του Entman (1993), η πλαisiώση περιλαμβάνει τον καθορισμό θυμάτων και υπευθύνων. Στην ομιλία, τα θύματα είναι σαφώς προσδιορισμένα: οι “forgotten men and women”, οι εργαζόμενοι που έχασαν τις δουλειές τους, οι μητέρες και τα παιδιά που είναι “παγιδευμένα” στη φτώχεια, οι κοινότητες που έχουν πληγεί από την εγκληματικότητα. Η επιλογή της λέξης “trapped” (παγιδευμένοι) υποδηλώνει ότι αυτοί οι άνθρωποι δεν ευθύνονται για την κατάστασή τους, αλλά είναι θύματα εξωτερικών δυνάμεων.

Οι υπεύθυνοι, από την άλλη πλευρά, είναι το πολιτικό κατεστημένο της Ουάσινγκτον, οι πολιτικοί που «προσπάθησαν», ενώ ο λαός «επωμίστηκε το κόστος» και η ελίτ που «προστάτευσε τον εαυτό της, αλλά όχι τους πολίτες». Ο Trump αποφεύγει να ονοματίσει συγκεκριμένα άτομα ή κόμματα, προτιμώντας να μιλά για αόριστες ομάδες (“the establishment”, “politicians”), κάτι που του επιτρέπει να κατασκευάσει μια ευρύτερη αφήγηση συστημικής αποτυχίας.

6. Πλαίσια Ταυτότητας και Συλλογικότητας

6.1 Η Κατασκευή του "Εμείς"

Η ομιλία χρησιμοποιεί επανειλημμένα την πρώτο πληθυντικό πρόσωπο (we, our, us) για να κατασκευάσει μια αίσθηση συλλογικής ταυτότητας. Ο Snow και Benford (1988) αναφέρονται σε αυτή τη διαδικασία ως “collective identity framing”, όπου η ρητορική δημιουργεί συνδέσμους μεταξύ των ατόμων και κατασκευάζει μια κοινή ταυτότητα και σκοπό.

Το “we” της ομιλίας είναι συγχρόνως συμπεριληπτικό και αποκλειστικό. Είναι συμπεριληπτικό όταν απευθύνεται στον Αμερικανικό Λαό ως σύνολο: “We are one nation -- and their pain is our pain”. Είναι, ωστόσο, διασπαστικό, όταν διαχωρίζει αυτό το «εμείς» από την ελίτ και από τις ξένες χώρες που παρουσιάζονται ως ανταγωνιστές ή απειλές.

7. Θρησκευτικά και Πατριωτικά Σύμβολα

Η ομιλία ενσωματώνει θρησκευτικά στοιχεία που λειτουργούν ως πλαίσια νομιμοποίησης. Οι αναφορές στην Αγία Γραφή (“The Bible tells us, how good and pleasant it is when God's people live together in unity”) και η κατάληξη με “God Bless You, And God Bless America” συνδέουν το πολιτικό εγχείρημα με υπερβατικές αξίες και θεϊκή εντολή.

Ο Goffman (1974) θα χαρακτήριζε αυτή τη στρατηγική ως «αναπλαισίωση» (keying), δηλαδή ως τον μετασηματισμό ενός πρωτογενούς πλαισίου σε ένα δευτερογενές, μέσω του οποίου η ίδια δραστηριότητα αποκτά διαφορετικό νόημα και ερμηνευτικό καθεστώς. Η πολιτική ομιλία μετατρέπεται σε σχεδόν θρησκευτική διακήρυξη, όπου η πολιτική αλλαγή αποκτά διάσταση πνευματικής αναγέννησης. Αυτό ενισχύεται από τη χρήση φράσεων όπως “we are protected by God” και την αναφορά στον “almighty Creator”.

8. Προτεινόμενες Λύσεις και Όραμα Μέλλοντος

8.1 Το Πλαίσιο της Προστασίας

Η προτεινόμενη λύση στα προβλήματα που περιγράφονται συνοψίζεται στην έννοια της προστασίας. Ο Trump δηλώνει: “Protection will lead to great prosperity and strength”. Αυτό το πλαίσιο αντιστοιχεί στο μοντέλο του Αυστηρού Πατέρα (Strict Father) που περιγράφει ο

Lakoff (2002) στο έργο του *Moral Politics*, όπου το κράτος θεωρείται υπεύθυνο να προστατεύει τους πολίτες από εξωτερικές απειλές.

Η προστασία εκφράζεται σε πολλαπλά επίπεδα: προστασία των συνόρων, προστασία των εργαζομένων από τον ξένο ανταγωνισμό, προστασία από την τρομοκρατία, προστασία από την εγκληματικότητα. Η επανειλημμένη χρήση του ρήματος “protect” και των παραγώγων του δημιουργεί ένα πλαίσιο όπου η κύρια λειτουργία της κυβέρνησης είναι η άμυνα.

8.2 Το Πλαίσιο της Ανασυγκρότησης

Παράλληλα με την προστασία, η ομιλία προτείνει ένα φιλόδοξο πρόγραμμα ανοικοδόμησης: “We will build new roads, and highways, and bridges, and airports, and tunnels, and railways all across our wonderful nation”. Η απαρίθμηση των υποδομών δημιουργεί μια εικόνα ολοκληρωμένου σχεδίου και συγκεκριμένης δράσης.

Ενδιαφέρον έχει η σύνδεση της ανοικοδόμησης με την απασχόληση: “We will get our people off of welfare and back to work -- rebuilding our country with American hands and American labor”. Αυτό το πλαίσιο συνδέει την οικονομική ανάκαμψη με την αξιοπρέπεια της εργασίας και τον αυτοσεβασμό, αντί να παρουσιάζει την κοινωνική πρόνοια ως λύση.

8.3 Το Οραματικό Πλαίσιο

Το τελευταίο τμήμα της ομιλίας ανοίγει σε ένα οραματικό πλαίσιο που υπερβαίνει τα άμεσα προβλήματα: “We stand at the birth of a new millennium, ready to unlock the mysteries of space, to free the Earth from the miseries of disease, and to harness the energies, industries and technologies of tomorrow”. Αυτή η ρητορική μετατοπίζει το πλαίσιο από την άμυνα και την προστασία στην προοδευτική επέκταση και την καινοτομία.

Ο συνδυασμός του αμυντικού πλαισίου (προστασία / bring back) με το οραματικό πλαίσιο (“unlock the mysteries of space”) δημιουργεί μια σύνθεση νοσταλγίας και φουτουρισμού, που είναι χαρακτηριστική της λαϊκιστικής ρητορικής.

9. Αποσιώπηση

Πέρα από όσα προβάλλονται ρητά στην ομιλία, εξίσου κρίσιμος για την ανάλυση της πλαισίωσης είναι ο ρόλος της αποσιώπησης. Σύμφωνα με τον Entman (1993), η πλαισίωση δεν συνίσταται μόνο στην επιλογή και έμφαση συγκεκριμένων στοιχείων της πραγματικότητας, αλλά και στον συστηματικό αποκλεισμό άλλων. Η αποσιώπηση (omission ή silencing) αποτελεί θεμελιώδη μηχανισμό πλαισίωσης, καθώς περιορίζει το ερμηνευτικό πεδίο του ακροατηρίου και καθορίζει έμμεσα ποιες ερμηνείες θεωρούνται νομιμοποιημένες και ποιες καθίστανται αόρατες.

9.1 Τεχνοκρατική Αποσιώπηση

Στην ομιλία ορκωμοσίας του Trump, η αποσιώπηση λειτουργεί συμπληρωματικά προς τα κυρίαρχα πλαίσια λαϊκής κυριαρχίας, κρίσης και εθνικής αναγέννησης. Παρότι η ομιλία παρουσιάζει μια εικόνα γενικευμένης εθνικής παρακμής, αποφεύγει συστηματικά κάθε αναφορά σε μακροοικονομικούς δείκτες, θεσμικές ευθύνες ή σύνθετες δομικές αιτίες της ανισότητας. Δεν γίνεται καμία μνεία στην παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, στις διαρθρωτικές μεταβολές της παγκόσμιας οικονομίας ή στον ρόλο των ιδίων των αγορών και των επιχειρηματικών ελίτ. Η απουσία αυτή δεν είναι τυχαία, αλλά ενισχύει το αιτιολογικό πλαίσιο που αποδίδει την ευθύνη αποκλειστικά στο πολιτικό κατεστημένο και σε εξωτερικούς «άλλους».

9.2 Κοινωνική Αποσιώπηση

Η αποσιώπηση συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων αποτελεί επίσης κρίσιμο στοιχείο της πλαισίωσης. Παρότι η ομιλία διακηρύσσει την ενότητα και την καθολική εκπροσώπηση ("the oath of office ... is an oath of allegiance to all Americans"), απουσιάζουν αναφορές σε φυλετικές διακρίσεις, έμφυλες ανισότητες ή σε συγκεκριμένες μειονότητες ως υποκείμενα πολιτικών δικαιωμάτων. Όπως επισημαίνει ο Gitlin (1980), τα κυρίαρχα πλαίσια συχνά λειτουργούν σιωπηλά, αποκλείοντας εναλλακτικές αφηγήσεις που θα μπορούσαν να αμφισβητήσουν την ηγεμονική ερμηνεία της πραγματικότητας. Στην περίπτωση της ομιλίας Trump, η κοινωνική ανισότητα παρουσιάζεται ως ενιαίο, αδιαφοροποίητο πρόβλημα, χωρίς εσωτερικές διαφοροποιήσεις ή ιστορικές αιτίες.

9.3 Θεσμική Αποσιώπηση

Ιδιαίτερη σημασία έχει και η αποσιώπηση της ίδιας της πολιτικής διαδικασίας. Η ομιλία ελαχιστοποιεί τον ρόλο των θεσμών, της διάκρισης των εξουσιών και της δημοκρατικής διαβούλευσης, προβάλλοντας αντ' αυτών ένα προσωποκεντρικό πλαίσιο άμεσης σχέσης μεταξύ ηγέτη και λαού. Όπως υποστηρίζει ο Iyengar (1991), η μετατόπιση από θεματικά (thematic) σε επεισοδιακά (episodic) πλαίσια οδηγεί σε εξατομίκευση της ευθύνης και αποπολιτικοποίηση των δομικών παραγόντων. Στην ομιλία Trump, η πολιτική παρουσιάζεται λιγότερο ως συλλογική διαδικασία και περισσότερο ως πράξη βούλησης και αποφασιστικότητας ενός ισχυρού ηγέτη.

9.4 Λειτουργία της Αποσιώπησης

Η αποσιώπηση λειτουργεί ως μηχανισμός ενίσχυσης του πλαισίου "America First". Η απουσία οποιασδήποτε αναφοράς σε διεθνείς δεσμεύσεις, πολυμερείς οργανισμούς ή παγκόσμιες

ευθύνες των ΗΠΑ συμβάλλει στη φυσικοποίηση του εθνικιστικού πλαισίου. Όπως επισημαίνει ο Entman (2004), η επιλεκτική ορατότητα και αορατότητα στοιχείων της πραγματικότητας είναι καθοριστική για τη συγκρότηση της πολιτικής συναίνεσης. Με την αποσιώπηση των διεθνών αλληλεξαρτήσεων, το έθνος παρουσιάζεται ως αυτάρκης οντότητα, της οποίας τα προβλήματα και οι λύσεις ορίζονται αποκλειστικά εντός των εθνικών συνόρων.

Συνολικά, η αποσιώπηση στην ομιλία ορκωμοσίας του Trump δεν αποτελεί απλώς έλλειψη πληροφόρησης, αλλά ενεργό στρατηγική πλαισίωσης. Μέσω του αποκλεισμού συγκεκριμένων θεμάτων, ομάδων και ερμηνειών, ο λόγος περιορίζει το φάσμα του πολιτικά νοητού και ενισχύει τα κυρίαρχα λαϊκιστικά και εθνικιστικά πλαίσια. Η ανάλυση της αποσιώπησης καθιστά σαφές ότι η πλαισίωση δεν αφορά μόνο το «τι λέγεται», αλλά και — ίσως κυρίως— το «τι δεν λέγεται».

10. Συμπεράσματα

Η ανάλυση της ομιλίας ορκωμοσίας του Trump μέσα από το πρίσμα της θεωρίας της πλαισίωσης αποκαλύπτει μια προσεκτικά δομημένη ρητορική στρατηγική. Τα κύρια πλαίσια που χρησιμοποιούνται—η αντίθεση λαού και ελίτ, η εθνική παρακμή και αναγέννηση, το "America First", και η δράση έναντι της ρητορικής—λειτουργούν συμπληρωματικά για να κατασκευάσουν μια συγκεκριμένη ερμηνεία της αμερικανικής πραγματικότητας.

Εφαρμόζοντας το μοντέλο του Entman (1993), παρατηρούμε ότι η ομιλία: (α) προσδιορίζει το πρόβλημα ως αποξένωση του λαού από την εξουσία και οικονομική παρακμή, (β) αποδίδει αιτιότητα στο πολιτικό κατεστημένο και στις παγκοσμιοποιημένες πολιτικές των προηγούμενων κυβερνήσεων, (γ) κάνει ηθική αξιολόγηση παρουσιάζοντας το λαό ως θύμα και την ελίτ ως εγωιστική, και (δ) προτείνει λύση μέσω της επαναφοράς της εξουσίας στον λαό και της πολιτικής "America First".

Από γνωστικής άποψης, όπως θα υποστήριζε ο Lakoff (2004), η ομιλία ενεργοποιεί βαθιές εννοιολογικές μεταφορές: το έθνος ως σώμα που πάσχει, το κράτος ως προστάτης, η πολιτική αλλαγή ως φυσική μετακίνηση χώρου ("transferring power", "bring back"). Αυτές οι μεταφορές δεν είναι διακοσμητικά στοιχεία, αλλά συστατικά μέρη του τρόπου με τον οποίο η ομιλία οργανώνει τη σκέψη και κατευθύνει την κατανόηση.

Η στρατηγική πλαισίωσης του Trump είναι αποτελεσματική ακριβώς επειδή δεν περιορίζεται σε ένα μόνο πλαίσιο, αλλά δημιουργεί ένα δίκτυο αλληλοενισχυόμενων πλαισίων που καλύπτουν διαφορετικές διαστάσεις της πολιτικής εμπειρίας. Το λαϊκιστικό πλαίσιο προσφέρει ταυτότητα και συλλογικό νόημα, το πλαίσιο της κρίσης δημιουργεί επείγουσα ανάγκη για δράση, το εθνικιστικό πλαίσιο προσφέρει σαφείς προτεραιότητες πολιτικής, και το πλαίσιο της δράσης νομιμοποιεί έναν «εξωσυστημικό» ως ηγέτη.

Η ανάλυση αυτή καταδεικνύει ότι η πολιτική ρητορική δεν αντανakλά απλώς την πραγματικότητα, αλλά την κατασκευάζει μέσω της επιλογής συγκεκριμένων πλαισίων. Η κατανόηση αυτών των μηχανισμών είναι απαραίτητη για την κριτική ανάλυση του πολιτικού λόγου και για τη συνειδητοποίηση του τρόπου με τον οποίο τα πλαίσια διαμορφώνουν τις πολιτικές μας πεποιθήσεις και επιλογές.

Βιβλιογραφία

Benford, R. D., & Snow, D. A. (2000). Framing processes and social movements: An overview and assessment. *Annual Review of Sociology*, 26(1), 611-639.

Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58.

Goffman, E. (1974). *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Kazin, M. (1998). *The populist persuasion: An American history*. Ithaca, NY: Cornell University Press.

Lakoff, G. (2002). *Moral politics: How liberals and conservatives think* (2nd ed.). Chicago: University of Chicago Press.

Lakoff, G. (2004). *Don't think of an elephant! Know your values and frame the debate*. White River Junction, VT: Chelsea Green Publishing.

Mudde, C., & Rovira Kaltwasser, C. (2017). *Populism: A very short introduction*. Oxford: Oxford University Press.

Snow, D. A., & Benford, R. D. (1988). Ideology, frame resonance, and participant mobilization. *International Social Movement Research*, 1(1), 197-217.